

LBRIS

We know
books

MITROPOLITUL NECTARIE
AL ARGOLIDEI

SFÂNTUL LUCA
Doctorul bolilor trupești
și al durerilor sufletești

*Minunile Sfântului Luca al Crimeii
din zilele noastre*

Traducere din limba greacă
protopresbiter dr. Gabriel Mândrilă

editura
Σοφία

București

Cuprins

<i>Viața Sfântului Luca, Arhiepiscop de Simferopol și Crimeea</i>	5
„Un medic desăvârșit”	11
„Spune-i acum să plece... m-am făcut bine”	14
„Mărturia unui medic”	16
„Era episcop”	19
„Sfântul i-a luat boala”	24
„Starea începu să i se schimbe în chip taumaturgic”	25
„Artileria grea a cabinetului medical”	27
„Eu am să te aștept”	29
„Nu va fi nevoie de intervenție chirurgicală”	30
„Așa de bine cum nu mi-aș fi imaginat”	32
„Eu vă voi fi mereu alături”	33
„Cercetare întreită”	43
„M-a izbăvit de durerile de inimă”	46
„S-a petrecut ceva”	48
„Eu îți voi fi alături”	53
„Am simțit că-mi fuge pământul de sub picioare”	56
„Tumoarea nu e malignă”	61
„Îndoită minune la secția de terapie intensivă” ..	64
„L-am văzut pe Sfântul Luca în lumină”	67
„Intervenția oftalmologică”	71
„Minunea noastră...”	73

„Îți vorbea rusește!”	79
„S-a petrecut ceea ce medical era cu neputință de crezut”	82
„Durerile erau insuportabile”	84
„Eu am venit de foarte departe”	91
„Minunea întreită”	93
„Nu mă întreba mai multe, părinte”	99
„Aruncă o privire”	101
„Intervenția minunată a Sfântului Luca”	104
„Doctore, îți datorez un răspuns”	106
„Inexplicabil sub aspect medical”	110
„Copilului tău o să-i meargă bine”	114
„A venit în salon și m-a găsit”	118
„Cine-i medicul acesta?”	119
„Pe sfântul acesta eu nu-l știam deloc”	123
„Te strig, te rog, ce faci?”	125
„La altele mă așteptam – altceva am găsit”	126
„Ajută-mă să fie totul bine”	128
„Nu s-a aflat nimic”	130
„Terapie fără medicamente”	132
„Sunt un medic la pensie”	133
„Suntem dimpreună-episcopi. Așa o să te las?” ..	137
Scopul minunii e mântuirea omului	141
„Să vii acasă la mine”	145
„Câte sunt cu neputință la oameni sunt cu putință la Dumnezeu”	148
„Cerurile s-au deschis”	156
Epilog	163

Redactor: Laura Mândrilă

Traducerea a fost realizată după originalul în limba greacă: Μητροπολίτης Αργολίδος Νεκτάριος, «Πατρός νόσων ανιάτων». *Τὰ θαύματα τοῦ Ἁγίου Λουκᾶ σήμερα – Β*, Ἐκδ. Ἐπιστροφῆ, 2021.

© Ἐκκλησιαστικό Ἰδρυμα Ἐπιστροφῆ Ι.Μ.Αργολίδος

© Editura Sophia, pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NECTARIE AL ARGOLIDEI, mitropolit

Sfântul Luca – doctorul bolilor trupești și al durerilor sufletești: minunile Sfântului Luca al Crimeii din zilele noastre / mitropolitul Nectarie al Argolidei; trad. din lb. greacă: protopresbiter dr. Gabriel Mândrilă – București: Editura Sophia, 2024

ISBN 978-973-136-968-6

I. Mândrilă, Gabriel (trad.)

2

Viața Sfântului Luca, Arhiepiscop de Simferopol și Crimeea

Sfântul Luca, pe numele său de mirean Valentin Felixovici Voino-Iasenețkii, s-a născut în orașul Kerçi (Crimeea), pe 14/27 aprilie 1877, în familia evlavioasă a farmacistului Felix Stanislavovici Voino-Iasenețkii, romano-catolic, și a soției sale, Maria Dmitrievna, ortodoxă, dar și-a petrecut copilăria și adolescența la Kiev.

Deși pasionat de artă și preocupat de desen, a ales în 1897, după un an petrecut la o școală de artă din München, să se înscrie la Facultatea de Medicină, cu scopul imediat de a ajunge un medic de țară, „un artist în anatomie și chirurgie”, care să se pună în slujba semenilor și a ajutorării sărmanilor. În anul 1904 a fost trimis ca voluntar în spitalul Crucii Roșii de lângă Cita (Siberia), unde și-a început, din proprie inițiativă și în ciuda condițiilor precare, cariera de chirurg. Aici se va și căsători. Ulterior, va ajunge medic în diferite localități, precum orașelul Ardatov din gubernia Simbirsk (pentru zece luni), apoi satul Liubajul de Sus din gubernia Kursk (din noiembrie 1905), unde s-a văzut nevoit să fie totodată și ginecolog, și pediatru, și oftalmolog, și chi-

rurg, dobândind o asemenea reputație, încât era căutat de bolnavi din toate părțile.

În septembrie 1908 îl întâlnim ca medic la o clinică de chirurgie din Moscova, pentru ca în 1909 să ajungă la spitalul din satul Romanovka, gubernia Saratov, iar apoi la spitalul orașenesc din Pereiaslavl-Zalesski, din apropierea Moscovei.

În 1916 soția i se îmbolnăvește de tuberculoză, motiv pentru care, un an mai târziu, se vor muta în Tașkent, în speranța aflării unor condiții mai bune pentru însănătoșire – ceea ce nu s-a întâmplat, din 1919 Valentin rămânând văduv, tocmai în perioada în care, în urma unui denunț neîntemeiat, este arestat (va fi eliberat în aceeași zi, scăpând în mod miraculos cu viață).

Între timp, reușise să publice o monografie importantă despre anestezia locală (1916) – lucrarea aceasta aducându-i titlul de doctor în medicină și premiul Universității din Varșovia. Din 1920 va fi profesor de anatomie topografică și chirurgie operatorie al Universității din Tașkent.

În 1921, la vârsta de patruzeci și patru de ani, este tuns în monahism și hirotonit preot de către Inochentie, episcopul de Tașkent, căruia, îi va succeda din 31 mai 1923. Aici va avea de înfruntat neîncetat atacurile propagandei ateiste, fiind arestat din nou la 10 iunie 1923. Asta nu-l va împiedica să-și încheie, deși în stare de arest, ultimul capitol al volumului intitulat *Eseuri de chirurgie septică*, „un fenomen unic, fără analogie în

literatura medicală mondială”, pentru care avea să primească, mulți ani mai târziu, după prima ediție a cărții (1934), în 1946, premiul Stalin clasa I, împreună cu o recompensă bănească, pe care avea să o doneze orfanilor și văduvelor ostașilor căzuți în al Doilea Război Mondial. Drept pedeapsă a fost exilat în orașul Eniseisk din regiunea Krasnoiarsk. Succesul său, atât medical, cât și religios, i-a silit pe persecutori să-l exileze din nou, într-un loc și mai îndepărtat: în Turuhansk. În iarna deosebit de aspră a anilor 1924-1925, episcopul Luca a fost trimis în pustietățile de miazănoapte ale Siberiei, pentru ca în ianuarie 1926 ierarhul să revină la Krasnoiarsk, odată cu executarea pedepsei impuse. În 1930 va fi arestat din nou și trimis în exil – acum în Arhanghelsk, de unde va reveni în noiembrie 1933.

În 1937, la vârsta de șaiszeci de ani, Sfântul Luca a fost învinuit iarăși de regimul ateu – acum de spionaj – și torturat cumplit, vreme de treisprezece zile. E exilat din nou pentru cinci ani în regiunea Krasnoiarsk, unde a susținut o intensă activitate chirurgicală. La începutul celui de-al Doilea Război Mondial a cerut să fie trimis pe front pentru a ajuta soldații în calitate de chirurg. Ca urmare a eforturilor și contribuției sale, în 1945 a fost decorat pentru fapte eroice în Marele Război pentru Apărarea Patriei (1941-1945).

Reîntors la Moscova (1943), a fost numit arhiepiscop de Tambov și Minciurinsk (1944), în 1946

devenind arhiepiscop al Simferopolului și Crimeii. În anii respectivi (1945-1947), avea să scrie lucrarea teologică *Duhul, sufletul și trupul*, pe care a considerat-o principala lucrare a vieții sale (avea să apară abia în 1992). Între timp, opera sa omiletică ajunsese să însumeze douăsprezece volume, pentru care Sfântul a primit titlul de membru de onoare al Academiei Teologice din Moscova. La începutul anului 1955, a orbit cu desăvârșire. Cu toate acestea, și-a continuat până la sfârșitul vieții slujirea arhierescă. Avea să treacă la cele veșnice pe 11 iunie 1961, în Duminica Tuturor Sfinților.

Sfințenia sa a fost recunoscută la nivel local în anul 1995, iar în martie 1996 moaștele sale au fost mutate în catedrala Sfintei Treimi din Simferopol. La 13 iunie 2019 Patriarhia Ecumenică a semnat tomosul sinodal prin care se recunoștea nu numai sfințenia marelui Ierarh, erudit, medic și savant de renume mondial, profesor de chirurgie și anatomie topografică, unul dintre pionierii anesteziei locale și ai chirurgiei septice¹, ci și prezența sa vie în viața Bisericii și, mai ales, harisma taumaturgică, odată cu sensibilitatea aparte a acestui suflet, care s-a dăruit lui Hristos, tămăduind boala trupească, dar și sufletească, și în timpul vieții, dar și după moarte.

¹ *A se vedea, d. ex.*, Anastassios I. Mylonas, Effie Poulakou-Rebelakou, Evangelia Ch. Papadopoulou, „Saint Luke the Physician: his contribution to the surgical management of oral, facial and neck infections”, în *Hellenic Archives of Oral & Maxillofacial Surgery* 3 (2017), p. 129-162.

„Căci sfinții au fost plini de Duh Sfânt și harul Acestuia petrece de-a pururi și în sufletele, și în trupurile, și în mormintele, și în scrierile, și în sfintele lor icoane – nu după ființă, ci prin har și lucrare – și în viață fiind, dar și după sfârșitul lor.”

(Sfântul Grigorie Teologul)

„Mai întâi vă urez sănătate trupească și sufletească. Iar când va veni preotul spre a vă săvârși dumnezeiasca Liturghie, să vă facă și agheasmă; și să scufunde în apă și lemnul Cinstitei Cruci, iar voi să aduceți, ca dimpreună-rugătoare la Dumnezeu, și sfintele moaște pe care vi le-am lăsat. Și cred că Dumnezeu va asculta cererile voastre și vă va milui. Poate că încercările acestea au fost îngăduite spre a se zdrobi puterea vrăjmașului și pentru ca Dumnezeu, călăuzindu-vă pe voi, să vă atragă mintea și inima la El și să vă întărească în virtutea răbdării și stăruinței.

Rugați-vă stăruitor lui Dumnezeu, și cererile voastre se vor face auzite.”

(Sfântul Nectarie de Pentapole)

„Un medic desăvârșit”

Din septembrie 2015 am început să am tulburări de stomac și intestin. M-am decis să fac o vizită unui gastroenterolog, care m-a diagnosticat cu reflux gastroesofagian și perforație gastrică. Am optat pentru o dietă specială cu pastile, străduindu-mă să-mi redobândesc sănătatea. Zadarnic... Acum aveam, dimpotrivă, dureri și mai mari.

În ajunul Sfântului Nicolae, m-am întâlnit cu o vecină căreia i-am povestit suferința mea, iar ea mi-a recomandat să mă vadă un medic deosebit, văr de-al ei, din Athena. Într-adevăr, m-a programat de Sfântul Elefterie – ziua ce mi-a marcat întreaga viață. După ce medicul a văzut toate analizele și i-am vorbit de simptome, după ce mi-a făcut încă un test și o biopsie, ne-a chemat (pe mine și pe soțul meu) și ne-a anunțat că există o tumoare malignă la intestinul gros, ce nu mai suferea amânare. La auzul acestor vești am simțit că lumea ni se năruie, nefiind în stare să articulăm nici o silabă, cuprinși de un sentiment de durere adâncă și deznădejde.

După sărbători, am început terapia la indicațiile medicilor. Am lăsat copiii în grija soțului, fiindcă eu trebuia să rămân în Athena pentru chimioterapie. La încheierea primului ciclu, a ur-

mat cea mai importantă intervenție chirurgicală la 23 martie 2015, chiar de ziua Sfântului Gheorghe. În drum spre operație, eram cuprinsă de teamă, multă speranță, mulțumită zilei, plină de credință în Dumnezeu și sfinți.

În mijlocul aceluia rău am întâlnit oameni, nu din cercul apropiat al prietenilor ori rudelor, care s-au purtat cu multă delicatețe și respect și, din dorința de a mă sprijini, mi-au adus iconițe ale sfinților, brâul Maicii Domnului din Sfântul Munte și cartea despre Sfântul Luca, cu stăruința de a o citi și de a merge cu prima ocazie în pelerinaj la mănăstirea sa. Am trăit toate acestea cu o mare emoție, simțind lăuntric că-mi dau putere.

M-am apucat să citesc cartea și am făcut cunoștință cu acest sfânt nou, Sfântul Luca, chirurgul taumaturg. Cu puțin înainte de operație, o colegă, foarte credincioasă, mi-a dăruit încă o carte despre Sfântul Luca, *Grabnic spre ajutoarele...* împreună cu o iconiță care să mă ocrotească. Citind-o, am descoperit în ea un caz asemenea celui al meu, care a avut parte de vindecare. Așadar, aceasta mi-a dat și mai multă putere spre a lupta de dragul copiilor și, desigur, al soțului. Operația a decurs mai bine chiar și decât se aștepta chirurgul meu. Cu toate că a fost o intervenție foarte dificilă, m-am refăcut repede și cu ajutorul lui Dumnezeu m-am întors la serviciu. A urmat un al treilea ciclu de chimioterapie pe care, în pofida dificultăților, l-am încheiat cu

bine. Urma să aibă loc o ultimă intervenție chirurgicală de reconstrucție intestinală, mai ușoară decât cea anterioară, dar la fel de importantă.

Dând și această bătălie dimpreună cu medicul meu, care mi-a fost alături nu doar ca om de știință și chirurg, ci și ca un înger păzitor, întotdeauna cu zâmbetul pe buze, oferind speranță Golgotei mele, sfătuindu-mă să nu abandonez lupta, fiindcă e ceva ce va trece, oricât ar părea de dificil, am reușit să trec cu bine și de această operație.

În încheiere, aș vrea să adaug că mă simt ca și cum aș fi renăscut, fără a fi scăpat cu totul de temeri, dar am credința că Dumnezeu, Care m-a ajutat să ajung până aici, nu mă va părăsi. Mă simt foarte norocoasă că am ajuns pe mâinile acestui chirurg: „Fericit e medicul care se îndeletnicește cu știința medicinei mânat de dragostea față de pacienți, care s-a făcut medic nu pentru a o duce bine, ci din dorința de a-și ajuta semenii. Fericit este fiindcă înfăptuiește una dintre cele două lucrări ale ucenicilor lui Hristos”.

Îmi doresc ca la fiecare intervenție chirurgicală medicii să aibă parte de ajutorul Sfântului Luca Chirurgul. Aceasta mi-e convingerea. Numele uimitorului meu chirurg este A.P.. Înțelegeți, cred, cum m-am simțit când l-am cunoscut pe Sfântul Luca prin mijlocirea cărților înaltpreasfinției voastre și când viața mi-a fost salvată de un medic originar, de asemenea, din Teba. I-am vorbit de cartea înaltpreasfinției voas-